

AALBORG UNIVERSITET

INSTITUT FOR KULTUR OG LÆRING
KROGHSTRÆDE 3
9220 AALBORG

Referat af møde i Aftagerpanelet for Dansk
11.11.2020

Mødedato og –tidspunkt	11.11.2020 kl. 15:00-17:30
Sted	
Deltagere: VIP, TAP	<ul style="list-style-type: none">• Jens Lohfert Jørgensen (JLJ), studienævnformand, studienævnet for Dansk• Louise Froberg Andersen (LFA), studie- og studienævnsekretær for Dansk• Kim Toft Hansen (KTH), lektor i danske medier• Pernille Aaen Søltøft (PAS), studievejleder på Dansk• Morten Ziethen, studieleder på Institut for Kultur og Læring• Susanne Hald (SH), områdeansvarlig for uddannelse på Institut for Kultur og Læring• Janne Nygaard (JN), Programkoordinator, TV 2 Fiktion• Claus Ove Nielsen (CON), VUC & HF Nordjylland, regionsrepræsentant i Nordjylland for DanskLærerforeningen• Kirsten Skov (KS), rektor på Marselisborg Gymnasium• Jacob Søndergaard (JS): Direktør og forlægger, Gutkind• Signe Bracke (SB): Uddannelseschef for HF i Aalborg• Jeanette Hougaard Sørensen (JHS): Konsulent, Lærerkreds Nord
Deltagere: Observatører/gæster	
Afbud	<ul style="list-style-type: none">• Falk Heinrich, prodekan for uddannelse, Det Humanistiske Fakultet• Morten Maate, team manager i Configit A/S• Kristian Jørgensen (KJ), partner og kreativ chef i Mayday Film• Søren Pedersen, lektor, Skive Handelsskole• Kasper Kolind, kontorchef, Region Midtjylland
Referent	<ul style="list-style-type: none">• Susanne Hald

Punkt/sagsfremstilling	Referat
1. Velkomst og præsentation	JLJ bød panelet velkommen og gennemgik kort aftagerpanelets opgaver, nemlig at sikre uddannelsens kvalitet og relevans ift. det arbejdsmarked, som den retter sig mod. Panelet har en formel funktion i kvalitetssikringen af uddannelsen. For nærmere information om aftagerpanelernes funktion se "Ramme for dialog med aftagerpaneler tilknyttet AAU", AAU-håndbogen: https://www.haandbog.aau.dk/ .
2. Overordnet status på Dansk	JLJ fortalte om optaget på BA og KA i Dansk pr. 1. september 2020, hvor man optog 40 BA-studerende, 17 sidefagsstuderende og 11 KA-studerende. Den samlede bestand af studerende i 2020 er 125 BA-studerende og 27 KA-studerende. BA-adgangskoefficienten endte i år på 5,8, og kvalificerede ansøgere blev afvist, hvorfor man ikke kunne åbne for optag i 2. runde. Både på BA og KA kunne man ønske sig et lidt større optag inden for rammerne af dimensioneringen, og især på KA'en vidner de sidste års optag om, at der er grund til at gentænke uddannelsen.

Faget rummer tre dimensioner, nemlig litteratur, medier og sprog, og på AAU er faget i vid udstrækning dækket ind af VIP. Der bruges således kun ganske få DVIP-timer, hvilket afspejler sig i en flot VIP/DVIP-ratio, der angiver forholdet mellem de studerendes timer med hhv. VIP og DVIP. Alle tre dimensioner er dækket ind med videnskabeligt personale, men på sprog- og medieområderne pågår en ansættelsesproces mhp. at ansætte en adjunkt inden for medier og sprog med start 01.02.21. Specielt underviserne inden for medier og sprog lægger også timer på andre studienævn end Dansk.

På forskningsområdet sker der et flot hjemtag af eksterne projekter inden for alle fagets tre dimensioner, fx er KTH "Work Package Leader" på det EU-finansierede projekt *DeTECT*, Louise Mønster er leder af projektet *Nordisk poesi og sociale fællesskaber*, finansieret af Statens Kunstråd, og Laura Bang Lindegaard har netop hjemtaget det DFF-finansierede projekt *How do train passengers travel together appropriately?*

JLJ gennemgik i overordnede træk studienævnets økonomi, som er sammensat af to budgetter, nemlig et time- og et kronebudget. Studienævnet tildeles timer til bemanning af uddannelsen på baggrund af en prognose over de STÅ (studenterårsværk) som uddannelserne forventes at producere. Hvert STÅ udløser 3.000 kr. i kronebudgettet. Alle uddannelser på AAU er desuden bundet af krav til minimumgrænser for undervisnings- og vejledningstimer, som man skal tilbyde de studerende. Ift. STÅ-prognosen for 2020 er prognosen for 2021 faldet med ca. 17 % på baggrund af nedgangen i studenterbestanden. Det har skabt nogle udfordringer ift. planlægningen af det næste undervisningsår, som dog er overkommet ved at skrue lidt på nogle timenormer for samtidigt at kunne fastholde antallet af forelæsninger på samme niveau.

Ledighed er et af de helt centrale emner i universitetspolitiske diskussioner, og AAU har historisk set haft nogle nok primært geografiske udfordringer på dette område. Ledighedstallet udregnes på baggrund af en opgørelse af gennemsnitlig ledighedsgrad i 4.-7. kvartal efter endt uddannelse. De nyeste ledighedstal er desværre ikke tilgængelige endnu, men tallet fra sidste år er 14 %, hvilket falder inden for den grænseværdi, som AAU har fastsat. Det vil tallet for dette år formodentlig ikke gøre,.

JN spurgte om, hvad kandidaterne beskæftiger sig med ud over gymnasielærerjobs? JLJ svarede, at der laves dimittendundersøgelser, men at disse ikke er helt dækkende, da kun ca. 50 % svarer. Derudover hører vi fra studerende, men dog uden at have et helt pålideligt billede af beskæftigelsen. Hvor det tidligere har været langt den overvejende del, som søgte inden for gymnasiet, søger en del af dem nu jobs inden for fx journalistik, kommunikation, kulturområdet og biblioteker. Ca. halvdelen vil fortsat søge gymnasiet, mens den anden halvdel vil søge andre veje. KS spurgte om, hvor mange der bliver i området, og hvor mange der må flytte væk? JLJ svarede, at der ikke er et helt klart billede, men at mange gerne vil blive i området, fordi de har købt lejlighed i studietiden og venter med at søge længere væk. JS spurgte, hvilken status Danskfaget i Aalborg har ift. danskfagene på de øvrige universiteter, og foreslog, at aftagerpanelet kan hjælpe med til at positionere faget. JLJ forklarede, at faget i Aalborg er et lille Danskfag sammenlignet med KU, AU og SDU. Et af de hårde kriterier er adgangskvotienten, hvor AU fører, herefter kommer KU og AAU, mens hverken SDU eller RUC har nogen adgangskvotient. Dansk på AAU bliver anset for at være et fagligt velfungerende studie med høj anseelse. Over 90 % af ansøgerne kommer fra regionen, og specielt på KA-uddannelsen er man i konkurrence med andre fag og må primært sørge for at bevare det, som fungerer godt. På de parametre, faget kan måle sig på, og hvor man direkte kan sammenligne sig med de andre danskfag, som fx censorrapporter, ligger Dansk godt. De studerende har et godt rygte, især fordi de virkelig bliver trænet i at skrive projekter og bliver vældig dygtige til det. Gennemsnitskarakteren på specialer er høj, og de mest frekvente karakterer er tocifrede. Den lille faggruppe kan være en udfordring, når man skal lave tiltag, som man kan stå inde for, og når man skal dække fagområderne. Vi har folk med kompetencer inden for alle

	<p>områder, men typisk kun en inden for hvert område. Jacob foreslog, at det kan være attraktivt at tilbyde noget, som andre ikke tilbyder. JLJ var enig og mente, at tilbuddet skal være spidst men ikke direkte rettet mod en enkelt profession. Dette er dog en udfordring, når man skal positionere sig. Dansk på AAU er sammenlignet med andre fag på AAU traditionalister og blandt de mest klassiske humanister sammen med Historie. Dette vil man gerne være tro mod. Sammenlignet med andre Danskuddannelser har man dog mere fokus på mediesiden end traditionelt.</p> <p>SB spurgte til, hvor de KA-studerende forsvinder hen, når de ikke bliver på Dansk, og JLJ forklarede, at de oftest går til Kommunikation og digitale Medier, som interesserer en stor gruppe. Man har dog en formening om, at jo flere der søger ind på Dansk som 1. prioritet, jo færre vil søge væk fra Dansk på KA. LFA forklarede, at de studerende ikke kan søge ind på kandidaten i Dansk, hvis de vælger et tilvalgsfag, fordi kandidatuddannelsen er struktureret som en tofagsuddannelse med centralt fag og sidefag inden for gymnasiefag. Der har været eksempler på, at dette har overrasket de studerende, selvom de burde have vidst det. Andre søger også til andre universiteter, fx AU eller KU. KTH forklarede, at de primære konkurrenter på andre universiteter er dem, som har en fuld kandidat i Dansk. KA i Medievidenskab på AU trækker også, ligesom der er studerende på Dansk AAU, som bliver boende i Aarhus, og som dermed er motiveret til at søge en KA i Aarhus. Vi har ikke særligt pålidelige data eller muligheder end at kontakte de studerende.</p>
<p>3. Implementering af nye BA- og KA-studieordninger</p>	<p>Studienævnet har implementeret både en ny BA- og en ny KA-studieordning pr. 01.09.20, som alle fagets undervisere har været involveret i arbejdet med. De gennemførte ændringer blev diskuteret på aftagerpanelmødet sidste år, og JLJ gennemgik derfor blot i hovedtræk ændringerne, som primært sigter mod at streamline semestrene, så de har nogenlunde samme opbygning, at skabe et mere ligeligt forhold mellem medie- og sprogdimensionerne samt at tydeliggøre PBL som en dimension i begge studieordninger. Endvidere er der indført nye valgfag på kandidaten. Der har kun været kørt et semester med de nye studieordninger, så erfaringerne er endnu få, men de færre udbudte timer inden for sprogdimensionen vil skabe en udfordring mht. timer til de tilknyttede undervisere, som forsøges løst ved nye tiltag (se punkt 5 og 7).</p>
<p>4. Uddannelsens udvikling ift. strategiske mål og handlingsplan for Dansk</p>	<p>JLJ gennemgik uddannelsens udfordringer og de mål, som studienævnet har opstillet i den aktuelle handlingsplan (bilag 4), som løber fra 2019-2021. Arbejdet med handlingsplanen evalueres hvert år af studieledelsen, som beskriver fagets nuværende situation som "en solid uddannelse af høj kvalitet med en velfungerende gruppe af undervisere og et fornuftigt studenteroptag". Handlingsplanen sætter mål for arbejdet med at øge fastholdelse og effektivitet og mindske overskridelse af studietid samt med at styrke kandidaternes arbejdsmarkedsprofil mht. praktikmuligheder og beskrivelse af egne kompetencer. Desuden er det et mål at sikre en opdateret uddannelsesprofil, bl.a. via en styrkelse af digitale kompetencer. Disse mål er i det store hele enten nået eller godt på vej til at være det, bl.a. via de nye uddannelses tiltag, som gennemgås under punkt 5-7. Se desuden bilag 4 mht. målopfyldelsen.</p>
<p>5. Forslag om en ny KA-uddannelse i Kreative industrier</p>	<p>Som nævnt er studienævnets største udfordring det stigende antal ansøgere til KA-uddannelsen. En måde at gøre denne mere attraktiv på kunne være at oprette to spor på hver 75 ECTS, hvoraf det ene skulle være gymnasierettet, og det andet rettet mod andre jobs inden for kultur- og kommunikationsindustrien. Forslaget skulle indebære en mulighed for en længere praktikperiode end de 2-3 uger, som tilbydes nu, for at tilgodese studerende, som ønsker en anden profil end gymnasielærerprofilen.</p> <p>En anden mulighed kunne være at oprette en ny monofaglig KA-uddannelse på i alt 120 ECTS over 4 semestre. Studienævnet har med KTH som primus motor udarbejdet et forslag om en KA-uddannelse i Kreative industrier, som er fremlagt for institutledelsen, hvorfra tilbagemeldingen var, at vi skal forsøge at analysere, om vi faktisk kan tiltrække studerende på en uddannelse i Kreative industrier, og hvordan den placerer sig i</p>

uddannelseslandskabet. Som et led i behandlingen af den bad man om panelets vurdering af relevansen af en sådan uddannelse og den måde, den er konstrueret på. KTH gennemgik uddannelsen (se vedhæftede powerpoint), som er skabt på baggrund af en stigende efterspørgsel inden for fagfeltet, og fordi man mener, at danskfaget på AAU har nogle faglige kompetencer inden for området. Man ser flere og flere nye start ups, hvor Dansk vil kunne bidrage med folk, som ville kunne starte nye firmaer selv og supplere en kreativ industri/mediebranche i vækst. Danskfaget har kernekompetencer, som kan bidrage til kreativ industri og brede det ud til at fokusere på æstetik. Det betyder, at vi kan trække på medier, sprog og litteratur på nye måder, så æstetiske sider suppleres af mere praktiske sider inden for kreative industrier. Uddannelsen vil kunne trække på de kompetencer, der findes på Dansk, og vil udbygge danskfaget og give det en mere praksisorienteret dimension. Tanken er at adskille faget i en faglig grundstamme (7.-8. semester) og en praksisdimension (9.-10. semester), idet den faglige praksisdel udgøres af et praktikophold på 9. semester i nært samarbejde med en virksomhed. 10. semester hænger sammen med 9. semester, da det er tanken, at specialet skal skrives i samarbejde med en ekstern institution, fx praktikstedet. Der er rimelig solid dokumentation for, at jo tættere man er på branchen under studiet, jo større chancer har man for ansættelse efterfølgende. Det videre udviklingsforløb består af godkendelse af arbejdsmodellen internt (institut, fakultet, AAU) og herefter nedsættelse af en arbejdsgruppe med faginterne plus repræsentanter fra de kreative industrier. På baggrund af arbejdsgruppens diskussion/arbejde er det planen at få prækvalificeret KA-uddannelsen inden næste deadline 1. oktober 2021. Med en prækvalifikation har man en foreløbig godkendelse til at starte, og herefter skal uddannelsen akkrediteres efter et til to gennemløb, hvorefter man opnår ministeriel godkendelse.

KTH og JLI udbad sig panelets respons på uddannelsesforslaget, som panelet fandt superspændende og velovervejet. Som repræsentant for TV2 berettede JN om mangel på kompetent arbejdskraft i branchen. JN har selv læst kandidat på KU med en profil i kreative industrier, som mindede om denne uddannelse, og det vigtige, som hun her erfarede, var den røde tråd, når man kombinerer det teoretiske/akademiske med det praktiske. Det er supervigtige overvejelser omkring de konkrete ting, man kan tage med ind i det akademiske, for at skabe sammenhængskraft med branchen. Uddannelsesforslaget er meget bredt og vil kunne afhjælpe mangelen på arbejdskraft mht. fx kreative kræfter, producenter og executive producers. Det er en branche, som skal vokse meget, og kandidaterne kan give en kvalificering af branchen. Praktikken vil være yderst relevant og sikre en rigtig god sammenhængskraft med produktionsstudierne, hvilket ikke findes på andre kandidatuddannelser på området. KTH fortalte, at en af de helt grundlæggende bagtanker er at gøre uddannelsen bred i stedet for dyb, hvilket gør, at de studerende skal omformes en smule, når de kommer ud, fordi branchen ændrer sig. Dette kræver dynamik i uddannelsen. Producenter i produktionsselskaber fylder mere og mere, og de to første semestre kan spille ind her med finansiering/økonomi, udvikling generelt, og herefter kan praktiksemestret zoomer ind på specielle områder af kreative industrier og komme tættere på det faglige erhverv, man havner i efterfølgende. JS kommenterede som repræsentant for forlagsbranchen og forlagsredaktør på Gutkind. Hans erfaring med tre ugers praktik er, at det er alt for lidt, og han bifaldt derfor en praktikperiode på et helt semester. Forlagsbranchen er en lillebitte branche, hvor mange gerne vil arbejde, og det er typisk studerende, som har været i praktik i branchen, som får job. Der er en ikke nødvendigvis nem balancering, som skal ske mellem det universelle og det mere specifikke/måltrettede i forhold til de kreative industrier. Finansiering er fx ikke relevant for forlagsbranchen, og spørgsmålet er, om der findes en fællesnævner for de kreative industrier, fx filmproduktion, forlag osv. Det er den væsentligste udfordring i forslaget. Der er overflod af arbejdskraft i forlagsbranchen, som traditionelt har rekrutteret via en form for mesterlære og har taget folk ind med høje karakterer i specialer og derefter oplært i andre ting som fx økonomi/politik. Det er derfor relevant med studienævnets forslag, som kan tilføre disse ting. KTH svarede, at det er en meget relevant diskussion og

en svær balancegang med det specifikke og det almene. JS mindede om, at der for nogle år siden blev lavet et forsøg på en forlagsuddannelse på CBS. Den blev for specifik og havde ikke en overbygning på det kulturelle felt og en sociologisk vinkel på det. Det blev for lavpraktisk og handlede fx om, hvordan man specifikt producerer en bog osv. Det lærer man på 3 måneder i branchen. Det blev foreslået at kontakte CBS og høre om deres erfaringer.

KS udtrykte som repræsentant for gymnasieskolen, at det er et superspændende forslag, selvom uddannelsen jo ikke retter sig mod gymnasiet. Men medier, sprog og litteratur er traditionelt meget opsplittede, og en overbygning, hvor de tre dimensioner arbejder sammen kan være meget nyttig, hvis det også smitter af ned på BA-uddannelsen, så man skaber en større sammenhæng. Dansk i gymnasieskolen udvikler sig også og skal pege frem mod et arbejdsmarked, og nogle af tankerne i forslaget spiller godt sammen med Danskfaget i gymnasieskolen, fx kreativ skrivning mv.

SB roste løsningen, især med langt praktikforløb og ideen om at lave en ny uddannelse fremfor at forsøge at flette det nye ind i den eksisterende uddannelse.

JLJ forklarede, at uddannelsen formodes at ville give et råderum på den eksisterende KA-uddannelse, så man her ville kunne tillade sig at målrette endnu mere mod gymnasiet.

JS blev spurgt til forlagets hyppige rekruttering fra Litteraturvidenskab, og om der er noget, kandidaterne herfra ikke kan? JS svarede hertil, at de kan vælge og vrage mellem meget dygtige kandidater, men at der faktisk er meget, de færdige kandidater ikke kan. De kan dog lynhurtigt tilegne sig nye kvalifikationer og træde ind i rollen som fx forlagsredaktør. Men man kunne professionalisere forlagsbranchen ved at give kandidaterne forståelse af nogle basale økonomiske forhold, men også en forståelse af forlagsbranchen som noget, hvor det handler om at få litteraturen bragt i spil i forhold til andre aftagere og indgå partnerskaber. Hvordan er kulturlivet bredt sat sammen, og hvordan er der en fællesnævner? Det har kandidaterne traditionelt ingen forståelse for, men den nye uddannelse kunne give dem den. Bogbranchen ønsker selv at lære nyansatte kandidater om det mere praktiske i bogbranchen. Men en sådan uddannelse vil åbne mulighed for tilførsel af ny viden til forlagsbranchen.

JLJ var enig og mente, at uddannelsen skal være både spids og bred, og man skal være bevidst om de ting, som branchen selv kan klare, fx håndværket.

JN bemærkede, at man i høj grad samarbejder med håndværkere fra fiktionsbranchen, og at disse kommer fra en lillebitte uddannelsesverden på filmskolen, som er meget snæver og specifik faglig/konkret uden bredt perspektiv. Dette kan clashe med virkeligheden, og den nye uddannelse vil kunne bygge broer mellem de kreative kræfter og universitetsverdenen. De kreative kræfter kunne have godt af at samarbejde med folk fra en anden uddannelsesbaggrund og omvendt. Fx ville et praktikforløb med samarbejde med nogle kreative uddannelser være en god ide.

JS erklærede sig enig og understregede, at man skal vægte det brede i uddannelsen. JN spurgte ind til, om uddannelsen udvikles i samarbejde med Medievidenskab, hvortil JLJ svarede, at mediefag kun findes som tilvalgsfag på AAU og er rettet både mod gymnasieskolen og mediebranchen. Dansk arbejder dog tæt sammen med Mediefag, ligesom der også arbejdes med medier på dansk, engelsk og tysk og på Kommunikation og Digitale Medier. Mediefag har dog hidtil ikke været involveret i udviklingen.

CON kommenterede på de færre timer på sprogdelen i studieordningerne, samtidig med at KTH taler om øget fokus på sprog. Det er en udfordring at få de tre dimensioner til at hænge sammen, og sprogdelen kunne være et fokusområde. JLJ svarede herpå, at man i studieordningsrevisionerne har bestrebt sig på at få de tre dimensioner til at arbejde mere sammen. Der var forslag om i forbindelse med praktikforløbet at definere en konkret opgave/undersøgelse, som kunne løse et behov for fx et forlag, fx en brugerundersøgelse el.lign. KTH bemærkede, at man vil stræbe efter at få praksisnære opgaver ud af de studerende i deres projektforbøb, som skal være knyttet til reelle problematikker og opgaver defineret i fællesskab, fx i samarbejde med et forlag, et tv-produktionselskab el.lign.

	<p>JN mente, at det er en supergod ide at udvide praktikforløbet til at være praksisnære projektforløb, så man ikke bare sidder og er en gratis arbejdskraft i et halvt år. Det er superhårdt at have praktikanter, når det hele tiden er arbejdsgiver, som skal finde på opgaverne. Derfor giver det god mening, at praktikanterne bliver en del af en undersøgelse, et produkt el.lign (en podcast fx).</p> <p>KTH forklarede, at der på både 7. og 8. semester vil være projekter med direkte kontakt med samarbejdspartnere i branchen. Hovedideen er, at man via PBL-forløbene også er knyttet til en form for praksisnært samarbejde med informanter. Det samme gælder specialet, hvor de studerende kan samarbejde med virksomheder.</p> <p>KTH takkede for panelets gode kommentarer og foreslog, at der blev nedsat en lille arbejdsgruppe, der kan give løbende feedback på udviklingen af forslaget. Arbejdsgruppen er efterfølgende blevet nedsat.</p>
6. Forslag om ny masteruddannelse i dansk som andet- og fremmedsprog	Punktet blev udskudt.
7. Forslag til udbud af kurser under "Heltid på deltid" ordningen	Punktet blev udskudt.
8. Praktikevalueringsundersøgelse	Punktet blev udskudt.
9. Eventuelt: Employability indsatsen på Dansk	<p>Dansk har deltaget i et employabilityforløb, som bl.a. har til formål at gøre de studerende arbejdsmarkedsparete og hjælpe dem til at kunne oversætte deres kompetencer til arbejdsmarkedet, hvilket erfaringen viser, at de kan have vanskeligt ved. Der arbejdes med et standard-employabilityårshjul på kandidatuddannelsen, hvor indholdet dog kan ændres fra år til år. Indsatsen skal starte allerede på 7. semester, hvor de er på deres sidefag og dermed er væk fra studiet, og fortsætter herefter på 8. og 9. semester, hvor især praktikforløbet er beskæftigelsesfremmende og forsøges koblet med specialet for at skabe en direkte vej ud i beskæftigelse. Der arbejdes også på at udvide mulighederne for praktikophold uden for gymnasieskolen, fx i form af formidlingspraktik i private og offentlige virksomheder og organisationer. Der er desuden forskellige tilbud fra AAU Karriere, som fx formidlingsteknik, kompetenceafklaring, CV-skrivning mv. Der arbejdes på at integrere employability direkte i studieordningens kursus- og projektudbud, bl.a. ved at de studerende i projekterne samarbejder med eksterne virksomheder og institutioner. Lige nu besværliggøres den nære kontakt til de studerende af Corona og digital undervisning/vejledning.</p> <p>Panelet mente, at studienævnet allerede er kommet meget langt med employabilityindsatsen, som virker meget overbevisende. Men det er vigtigt at følge op på indsatsen og sikre sig, at de studerende rent faktisk benytter sig af de gode tiltag, hvilket måske ikke altid har været tilfældet. Studiet vil skubbe på i den retning ved at lægge tilbudene ind i skemaerne, så det sikres, at de studerende får øje på dem.</p>